

LEDENBIJEENKOMST PROGRAMMA

DE LOKEEND
ANTWERPEN
12 april 2026

Aanwezig [42]:

Een totaal van 42 deelnemers had zich aangemeld voor de ledenbijeenkomst.
33 leden, 5 sprekers en muzikanten, 1 gast en 3 introducés.
39 leden waren afwezig met kennisgeving.

Onthaal en Algemene ledenvergadering

De deelnemers worden onthaald in de sfeervolle binnentuin met koffie, thee en versnaperingen.

Na sluiting van de Algemene Ledenvergadering gaan we over tot het programma van deze ledenbijeenkomst.

DAGPROGRAMMA

Jan Lucassen* houdt een boeiende lezing: ***Paustovski en het slijk der aarde.***
Over Geld in de tijd en het werk van Paustovski: Moskou-Kiev-Odessa ca 1890 - 1940

Hieronder een beknopt verslag van zijn presentatie. De uitgebreide en geïllustreerde versie wordt opgenomen in het volgende bulletin *De wereld van Konstantin Paustovski* #41.

Periode I: ca 1890-1914: een monetair stabiele tijd in het Russische Rijk, waarbij het geldgebruik strikt gescheiden was naar sociale lagen, zoals Paustovski mooi aantoonde aan de hand van het publiek op de diverse Moskouse tramlijnen waarop hij werkte als conducteur in 1914 de allerarmste plattelanders gebruikten vooral koperen munten, de lagen daarboven zilveren munten en kleine fracties papiergeld (een fabrieksarbeider kon 1 roebel per dag verdienen in Moskou en Sint Petersburg, maar in de provincie 1/3 minder), de welgestelden en rijken gebruikten groot zilvergeld, gouden munten en vooral grote fracties papiergeld.

KONSTANTIN PAUSTOVSKI
VERENIGING
P/A
VENESTRAAT 14
NL-8011 GL ZWOLLE
DESGUINLEI 64
B-2018 ANTWERPEN
secretariaat@paustovski.org
www.paustovski.org

LEDENBIJEENKOMST PROGRAMMA

DE LOKEEND
ANTWERPEN
12 april 2026

Periode 2: wereldoorlog en burgeroorlog 1914-1922:

over geldgebruik in die periode zegt Paustovski weinig, maar het is zonneklaar dat in die jaren de nood hoog was en veel honger werd geleden. Tot 1917 werd nog wat klein zilvergeld geslagen, maar vanaf 1914 geen koperen munten meer en vanaf 1915 moest het publiek zich behelpen met allerlei soorten papiergeld, te beginnen met postzegels waarop aan de achterkant een geldswaarde was gedrukt. De waarde hiervan was slecht en al spoedig helemaal niet meer gedekt, wat leidde tot hyperinflatie.

In de burgeroorlog, waarvan Paustovski de nasleep in Odessa beschrijft, gaf niet alleen de centrale, toen bolsjewistische, regering papiergeld uit, maar ook haar tegenstanders (Koltsjak in het oosten, de Oekraïense republiek in het westen en het Verenigd commando van de Witten onder Denikin/Wrangelin het zuiden; allen geholpen door de westerse geallieerden). Ook hier weer massale prijsinflatie met alle gevolgen van dien.

Periode 3: monetaire normalisering vanaf 1921/22: onder de bolsjewieken met hervatting van de vooroorlogse series van koperen en zilveren munten en van papiergeld, zij het dat de symboliek nu natuurlijk van monarchaal veranderde in arbeideristisch. (De originele series uit het archief van Jan Luxassen waren tijdens de bijeenkomst te zien). Paustovski wijdt hier niet verder over uit.

Economische nabeschuiving: de Russische arbeider had in deze hele periode moeite de eindjes aan elkaar te knopen, vooral tijdens de wereldoorlog en de burgeroorlog, maar zeker ook tijdens de gedwongen industrialisatie in de jaren 1930. Een klein lichtpuntje vormde de NEP-periode (1924-1929) met sterke vakbonden en overheidsbeleid om prijzen van eerste levensbehoeften laag te houden. Internationaal sloeg Rusland desondanks een slecht figuur en bungelde het reële inkomen van de gewone man en vrouw rond het bestaansminimum, zoals in Egypte of India. Dat dit een probleem vormde in de competitie tussen twee manieren om de maatschappij in te richten (de bolsjewistische centrale markteconomie en de kapitalistische markteconomie in het westen) laat zich raden, zelfs indien de publieke voorzieningen van de Sovjet Unie in aanmerking worden genomen.

KONSTANTIN PAUSTOVSKI
VERENIGING
P/A
VENESTRAAT 14
NL-8011 GL ZWOLLE
DESGUINLEI 64
B-2018 ANTWERPEN
secretariaat@paustovski.org
www.paustovski.org

LEDENBIJEENKOMST PROGRAMMA

DE LOKEEND
ANTWERPEN
12 april 2026

Literaire nabeschuwing: ondanks Paustovski's ideaal om zijn grotere ideeën te verwoorden met behulp van nauwkeurige beschrijvingen van de werkelijkheid (bijv. met veel bijvoeglijke naamwoorden om vorm, kleur en geur aan te geven), komen zijn beschrijvingen niet per se overeen met de werkelijkheid van toen. Zelfs als we zijn afkeer van het Petjoera-regime in aanmerking nemen zijn de discrepaties aan de hand van het Oekraïense 100-roebelbiljet hiervan een mooi voorbeeld. Paustovski schrijft 'op deze (100 roebel biljetten) stonden twee Oekraïense deernen afgebeeld met grote koeienogen en stevige blote benen die uit een geborduurd hemd staken..... met een achtergrond van grillige festoenen en tierelantijnen.....'. Op het biljet is dit anders te zien.

Verdere informatie over Jan Lucassen en numismatiek:

https://en.wikipedia.org/wiki/Jan_Lucassen

Na de pauze is er een prachtig optreden van **Valéry Alexeev***, zijn vrouw **Nataliya Alexeeva** en hun dochter **Eva**.

Eva speelt allereerst twee stukken op de piano: *Sprookjes van een oude oma* van Sergei Prokofiev en *The Children's Corner* van Claude Debussy. Vervolgens speelt Valéry accordeonbewerkingen van Russische volksliederen.

Nataliya speelt gepassioneerd drie etudes van Alexander Scriabin.

KONSTANTIN PAUSTOVSKI
VERENIGING
P/A
VENESTRAAT 14
NL-8011 GL ZWOLLE
DESGUINLEI 64
B-2018 ANTWERPEN
secretariaat@paustovski.org
www.paustovski.org

Samen sluiten ze het optreden af met vier liederen van **Georgi Sviridov**, uit de vocale cyclus *Petersburg*, op teksten van **Alexander Blok**.
Heel erg mooi!

LEDENBIJeenKOMST PROGRAMMA

DE LOKEEND
ANTWERPEN
12 april 2026

WINDWIJZER

Stil. En het zal nog stiller worden.
De nutteloze vlag is neergelaten.
Alleen de windvaan op het dak
Zingt zacht over wat komen zal.

Door de wind over een halve hemel gespreid,
Door rook en zon bewogen,
Is de arme haan betoverd,
In de blauwe diepte omgekeerd.

Harsen geuren heet,
De verten zijn eeuwig nevelig...
Zoet zijn mij de liederen van de windvaan:
Zing, tinnen haantje!

EEN LIEDJE UIT SINT-PETERSBURG

Ik loop en zwerf, gebogen,
Alleen in mijn hol.
De sombere draaiorgelman komt,
En weent op het erf...

Over dat vrije leven,
Dat mij niet is gegeven,
Over de wind in het veld,
En dat het buiten lente is.

Maar wat kan het mij schelen?
Ik zwerf alleen, vergeten.
En het kaarsje is opgebrand,
En de slinger tikt.

Eén, één hoop slechts
Daar, in haar venster.
Licht is haar gewaad,
Zij zal tot mij komen

Mijn gezicht is bleker
Dan de witte muur...
Weer, weer zal ik schromen,
Wanneer zij komt...

Waarom komt zij toch
Met mij te spreken?
Waarom leidt zij door het oog van de
naald
Een vrolijk draadje?

Waarom laat zij vallen
Vrolijke woorden?
Waarom buigt zij haar gezicht
En verbergt het in kant?

Er is toch niets te vrezen,
En niets te verliezen...
Maar moet ik mij uitspreken?
Maar kan ik het zeggen?

En wat haar te zeggen - de tedere?
Dat mijn hart is opgebloeid?
Dat een sneeuwige wind waait?
Dat de kamer vol licht is?

DE BRUID

Moeder Gods, "Lenig mijn smarten"
Voor de kist ging zij, licht en stil.
En achter de kist in rouwsluier -
Ging de bruid, die haar bruidegom vergezelt...

Hij was slechts een modieus literator,
Slechts een schepper van godslasterlijke woorden...
Maar de dode is de volksziel verwant:
Ieder eert in heiligheid het einde.

En tegemoet boog men zich, men kruise
Het veeldenkende, veelvermoeide voorhoofd.
En vrienden en verwanten strooiden stof
Op het icoon, op haar, op de kist...

En met welke eindeloze droefheid
(Niet om hem - God weet om wie)
Nam zij woorden van medeleven aan
En krans na krans, toevallig gebracht...

Die herhaling van afgezaagde frasen,
Woorden die niemand nodig heeft -
Verhief zij tot een kroon der schepping,
Tot een verborgen glimlach van het goddelijke...

Alsof hier, waar men zong en wierook brandde,
Waar zelfs droefheid niet stil kan zijn,
Bekleedde zij zich met een sluier tegen het stof
En wachtte op een Andere Bruidegom...

DE GOUDEN ROEISPAAN

Wij ontmoeten elkaar bij zonsondergang.
Jij spleet met de roeispaan de baai.
Ik beminde je witte kleed,
En verleerde de verfijning van de droom.

Vreemd waren onze zwijgende ontmoetingen.
Voor ons op de zandige landtong.
Ontbrandden de avondlijke kaarsen.
Iemand dacht aan bleke schoonheid.

Nadering, toenadering, verbranding
Verdraagt de azuren stilte niet...
Wij ontmoeten elkaar in de avondnevel,
Waar bij de oever rimpeling en riet is.

Geen droefheid, geen liefde, geen krenking,
Alles is verbleekt, voorbij, geweken...
De witte gestalte, de stemmen van de dodenmis
En jouw gouden roeispaan

In het mooie, bijzondere gebouw van de Lokeend, genieten we daarna van een aangeklede borrel en sommigen nog van een smaakvol en gevarieerd diner aan een prachtig gedekte lange tafel.

*De achtergronden van zowel Jan Lucassen als van Valery en Nataliya Aleksey staan uitgebreid beschreven in de uitnodiging. Zo ook de teksten van Paustovski over GELD met naam en vindplaats genoemd. Uitgezocht door Frances Slough.

KONSTANTIN PAUSTOVSKI
VERENIGING
P/A
VENESTRAAT 14
NL-8011 GL ZWOLLE
DESGUINLEI 64
B-2018 ANTWERPEN
secretariaat@paustovski.org
www.paustovski.org

27 april 2026,
Namens het Bestuur, Annette Bos, secretaris VKP